

Leif Tronstad:
Clinical Endodontics

A Textbook

Tronstads lærebok i endodonti skulle være velkjent for tannleger utdannet siste tiår. Boken er i første rekke beregnet som lærebok for studenter, men kan med stort utbytte nyttes av allmennpraktikere

som ønsker en oppgradering innen fagfeltet. Første utgave av boken kom ut i 1991, og har tidligere vært anmeldt i Den norske tannlegeforenings Tidende (1992; 102: nr. 8). Andre utgave av boken er en revidert utgave fra 2003. Boken er lett å kjenne igjen fra førsteutgaven, da kapitelinndelingen stort sett er den samme. Et kapittel om revisjonsbehandling er imidlertid kommet til i den reviderte utgaven. En hovedgrunn for nyutgivelsen har nok vært ønsket om å oppjustere boken i forhold til de teknologiske og kunnskapsmessige endringer som har skjedd innen fagfeltet de siste 10 år.

Innholdet i boken er inndelt i 17 klare og informative kapitler som har resultert i en omfattende lærebok. Styrken i boken er den klare og oversiktlige disponering av stoffet. De seks første kapitler omhandler basalkunnskap om vev og vevsreaksjoner, symptomatologi, undersøkelse og diagnose, og behandlingsformer. Akuttbehandling og rotresorpsjoner er omtalt i egne kapitler, før instrument, materialer og endodontiske teknikker blir tatt opp. På tross av at boken omhandler klinisk endodonti, gir kapitlene om instrumentering, materialer og teknikker kun en introduksjon til emnet, framfor å gi en detaljert manual over praktiske kliniske framgangsmåter. Kapitlet om tannmorfologi med relaterte terapeutiske grunnregler har for anmelderen en noe uventet plassering. Boken avsluttes mer tradisjonelt med en omtale av komplikasjoner, et nytt kapittel om revisjon, bleking, restaurering og prognose. Boken er rikholdig illustrert med foto og illustrasjoner i sort hvitt. Selv om trykken og gjengivelse av bildene i den nye utgaven synes bedre enn i den foregående, bærer røntgenbildene fortsatt preg av varierende kvalitet. Boken har ikke referanseliste i vanlig forstand bak de ulike kapitler, men en bedring i forhold til den tidligere utgaven er at hvert kapittel er etterfulgt av anbefalt litteratur for videre lesning. En egen indeks bakerst i boken

gjør det lett for leseren å orientere seg og finne fram til aktuelle emner.

Oppsummert boken er velskrevet og godt tilrettelagt og framskaffer en betydelig mengde kunnskap i en form og et format som er lettlest og underholdende. De senere år har det imidlertid kommet flere lærebøker i endodonti på markedet, og nye vil komme i nær framtid. Dette medfører at utvalget nå er stort og konkurransen innen lærebokmarkedet i faget større enn tidligere.

Inge Frisstad

Stuttgart, New York: Georg Thime Verlag; 2003. 259 s, 311 ill.

Denne anmeldelsen er tidligere trykket i Tidende nr. 12, men med feil illustrasjon. Tidende beklager.

Hans R. Preus, Lars Laurell og Karl-Gustav Edung:

Periohåndboka

Endelig en slank og lettlest bok om periodontibehandling. Av bokens 88 sider er det knapt 70 som har lærestoff, dette stoffet er ordnet med god systematikk, og innholdet er lite vitenskapelig, men dess mer rettet mot praktisk behandling og vil være en meget god støtte for den allmennpraktiker og tannpleier som vil gå inn for seriøs perio-behandling. Også spesialister i periodonti har den noe å by. Det lille volumet pretenderer selvsagt ikke å dekke alt innen feltet periodonti, derfor henviser forfatterne også til en anerkjent lærebok, men slike tykke bøker virker skremmende på de fleste av oss. Periohåndboka anbefales på det varmeste, og mange klinikere kan gjennom denne aperitiffen antakelig få lyst til en mer komplett middag, for eksempel Lindhes lærebok.

Boken er pedagogisk lagt opp og inneholder mange perler, spesielt godt anskueliggjort er forskjellen på spesifikk og uspesifikk periodontitt. Vi vinner håndfaste, praksisnære kriterier på for eksempel hvor stor andel plakkfrie flater må vi kreve (s. 79) og hvordan bedømme effekt av behandlingen på grunnlag av blødnings-tendens (s. 79). Kapitlene om differensialdiagnoser og kommunikasjon er ypperlige, likeledes er temaet antibiotika glimrende behandlet.

Sett på bagrunn av at trenden går mot

restriktiv bruk av antibiotika og at litteraturen er full av rapporter om ubetydelige forskjeller i resultat av «perio»behandling med og uten antibiotika, kan det synes som noe overdrevet å vie over 20 prosent av den lille boken til nettopp dette feltet. Men det er fint at indikasjonene for antibiotikabruk er satt snevne og at oppfølgingsregimet har rigorøse krav.

Kravet om at alle tannleger skal begynne med omstendelige festetapmålinger i stedet for de enkle lommemålinger som vi er vant med, er derimot for omfattende og kan avholde brukere fra å følge bokens stort sett gode anvisninger. Likeledes er kravet til røntgenkontroller etter hvert behandlingstrinn (s. 36) og ett år etter behandling noe verdensfjernt. Vi synes definisjonen på furkasjonsgrad III (sonderbar gjennomgående mellom røttene) er upedagogisk fordi den kun er fullt anvendelig i underkjeven, i overkjeven vil denne definisjonen toppen kunne diagnostisere 10–15 prosent av virkeligheten. Bedre definisjon: sonderbar til dypest punkt av furkasjonen.

Noen uttalelser er det grunn til å arrestere: 1) At gingivektomi gir bedre innsyn enn lappoperasjon. 2) Anbefaling av klorheksidinskylling mens pasienten går med pakning, når vi vet at effekten under pakningen er null. 3) At gingivitt skyldes subgingival plakk. 4) At fjerning av granulær sjonsvev er en nødvendig del av subgingival scaling. 5) At milde gingivitter ikke skal behandles, og grave gingivitter bare skal behandles hvis det er subjektive plager, samtidig som det står at det er vanskelig å tenke seg periodontitt uten forutgående gingivitt.

Vi savnet en pekefinger i forbindelse med «periokirurgi»; her burde det ha kommet frem at slik kirurgi ikke bare er bortkastet uten en superkoopererende pasient og et nitid recallsystem, men at kirurgien per se kan akselerere den periodontale nedbrytning hvis ikke disse forutsetninger er på plass (kfr. Nyman-gruppens banebrytende arbeid). Ellers er det noen skjønnhetspletter i form av «miss» ved korrekturlesingen, som sikkert blir rettet i senere opplag.

Anbefales!

Peter Parow

Solna: Eget forlag: Produktguider PGRAB, 1999. 88 sider. Pris: kr 290.